

Asia: VN/21949/2020-STM-1

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta

Kohdennetut kysymykset

Ovatko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Kyllä, mutta siihen liittyy epäkohtia, joita on tuotu esille muissa vastauksissamme.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Ei, Kuntaliiton käsityksen mukaan maksut pitäisi kohdentaa käyttötarkoituksen mukaan.

Akateemisen tutkimuksen rahoitus on yleensä niukkaa, joten esitetyn suuruiset maksut voivat olla kohtuuttomia. Vaarana on, että korkean hinnoittelun myötä tutkijat tyytyvät kapeammalta ja yksipuoliselta alueelta koottuihin tietoihin. Näin merkittävästäkin tutkimuksesta saatavat hyödyt jäävät vähäisemmiksi ja niiden luotettavuus kärsii, vaikka tarjolla olisi ollut huomattavasti hyvää luotettavaa tietoa, jota heillä ei ole vara hankkia.

Kaupalliset toimijat käyttävät Findatan kokoamaa tietoa tuotekehittelyyn ja muihin liiketoimintaansa tukeviin tarkoituksiin. He hyötyvät siis tuotetusta tiedosta taloudellisesti. Esitetyt maksut ovat huomattavasti pienempiä kuin niiden avulla saatavat tuotot.

Tutkijoille pitäisi määritellä huomattavasti edullisemmat maksut kuin kaupallisille toimijoille. Tutkijat eivät yleensä pysty käyttämään tutkimustietoa taloudellisen edun saavuttamiseksi. Mikäli maksut ovat liian korkeat, toisilaki, jonka tarkoitus oli parantaa tutkimuksen edellytyksiä, voi lopulta osoittautua Suomen klinisen tutkimuksen kannalta haitalliseksi.

Maksujen hinnoittelu käyttötarkoituksen mukaisesti on mahdollista toteuttaa jo voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Valtion maksuperustelain 21.2.1992/150 7 § perusteella valtion talousarviossa voidaan osoittaa määräraha liikeloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintojen alentamiseksi. Jos viranomaisella on yksinoikeus suoritteen tuottamiseen, saadaan suoritteesta perittävä hinta määrätä myös niin, että se vastaa suoritteen omakustannusarvoa. Saman lain 8 § todetaan, että asetuksella säädettävien asioiden osalta asianomainen ministeriö päättää, mitkä ministeriön ja hallinnonalan muiden viranomaisten suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia, mistä maksu määrätään omakustannusarvon perusteella, ja mitkä hinnoitellaan liikeloudellisin perustein.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Maksullisuus on perusteltu, mutta perittävät maksut ovat liian korkeat.

1000 euron maksu datan keräämiseen ja datan anonymisointi on kohtuuton. Erityisesti anonymisointi on automatisoitavissa, joten siitä ei pidä erikseen veloittaa. Kerättävän tiedon määrä vaihtelee merkittävästi tutkimuksen luonteen mukaan, joten koemme, että myös tämä kokonaisuus voitaisiin tehdä tuntiveloituksella.

Lisäksi koemme 115 e/h tutkimusalustan käytöstä on ylihinnoiteltu, koska käyttö usein edellyttää pitkiä ajanjaksoja. Alustalle voitaisiin tällaista käyttöä varten määritellä kuukausimaksu.

Tietoluvan muutoshakemusten maksut pitää hinnoitella työmäärän mukaan kohtuullisiksi. Esimerkiksi tutkijan nimen lisäämisestä tai vaihdoksesta ei tule periä 350 euron maksua.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot

Maksuperusteissa lain 6§ mukaisesti veloitus voidaan toteuttaa erityisperustein. Varsinkin apurahoilla tehtäviin tutkimuksiin ja opetuskäyttöön hyödynnettävät aineistot tulisi hinnoitella muita tutkimuksia selvästi edullisemmiksi.

Maksuihin pitää sisällyttää myös muutoksenhakuoikeus, jos saadut tiedot tai tiedonsaantiprosessi eivät vastaakaan hakuperusteita.

Toisilain mukaisesti rekisterinpitäjällä on oikeus tehdyn työn korvaamiseen ja tietolupaviranomaisen tilittämiselvöllisyyteen kohtuullisessa ajassa tulisi asetuksella myös täsmentää ja selkeyttää.

Hartikainen Kauko
Suomen Kuntaliitto ry